

EKONOMİ POLİTİK

Erinç Yeldan, 9 Kasım 2011

Harvard Üniversitesi'nden "Çatlak" (!) Sesler

Geçen Çarşamba günü ABD'nin ünlü Harvard Üniversitesi'nde Profesör **Gregory Mankiw** tarafından verilmekte olan **Ec-10 (İktisada Giriş)** dersinin öğrencileri, dersin *muhafazakar ideolojiye aşırı bağımlı ve tek yanlı* veriliş biçimini protesto ederek sınıfı terk ettiler.

Dersin hocası Profesör Mankiw, ikinci **Bush** başkanlık döneminde Ekonomik Danışmanlar Konseyi'nin başkanlığı görevini yürütmüş ve muhafazakar görüşleriyle tanınan bir iktisatçı. Mankiw'in "*Iktisada Giriş*" kitabı uluslararası bir çok dile çevrilmiş ve dünyanın bir çok Üniversitesi'nde ders kitabı olarak okutulmakta.

Harvard öğrencileri, Mankiw'in (ve kitabının) kişiliğinde neoliberal (muhafazakar) öğretinin tek yanlı ve bağnaz ideolojisine; ve kendisinden başka hiç bir görüşe tahammül edemeyen (*başka alternatif yok*) sloganıyla piyasanın yakıcı tahakkümünü meşru kılmayı gözetken politika tercihlerine karşı tepkilerini gösterdiklerini dile getirmişler. Öğrenciler, dağıttıkları bildiriye derinleşen krizin baş sorumlusu olarak yıllardır fetiş haline getirilen "*piyasa her sorunu çözer*" ideolojisinin savunuculuğunu üstlenen tutucu ders kitapları olduğunu ve Harvard öğrencilerinin artık tek yanlı üniversite eğitimini kabullenmeyeceklerini vurgulamışlar.

Krizin ardında yatan etkenin aslında *Wall Street bankerlerinin açgözlülüğü* gibi klişelerin değil, doğrudan doğruya *toksik nitelikli ders kitaplarının* yattığı gerçeği, kriz döneminin kuşkusuz en önemli öğretilerinden birisi oldu. 1980'ler sonrasında geliştirilen neoliberal (yeni-klasik) iktisat öğretisi, önceleri "*Rasyonel Beklentiler*", daha sonraları "*İş Çevrimleri*" (business cycles) gibi ekoller geliştirerek, serbest (?) piyasa dengesinin en uygun; en etkin; ve refahı en fazla arttırıcı sistem olduğu savlarını tartışmasız kıldı. Bu görüş doğrultusunda Üniversitelerin ders programlarından özellikle yükselen finans burjuvazisinin çıkarlarını temsil etmeyen görüşler teker teker tasfiye edildi. Piyasa fetişizmi o hale getirildi ki, 1929 Buhranı ya da güncel yaşadığımız 2008-sonrası gibi kapitalizmin kaçınılmaz krizleri, "*piyasaların dışsal şoklara optimal tepkisi*" olarak yorumlanır oldu.

"*Piyasa ne yaparsa en iyisini yapar, krize sürüklenmiş ise bu da kendi içinde en iyi denge halidir*" ideolojisi, "başka alternatif yok" sloganıyla bir yandan emeğin kazanımlarına, diğer yanda ise akademik özgürlüklere karşı amansız bir savaşıma girişti.

Dünya ekonomisinin son 80 senedir ilk defa top yekün negatif büyüme gösterdiği, ve artık sadece şirketleri veya bankaları değil, doğrudan doğruya devletleri iflasa sürükleyen; milyonlarca yeni işsiz yaratıldığı ve krizden çıkış için artık sıcak savaş

olanaklarını denemekten çekinmeyen kapitalizmin akademik ideolojisi şimdi artık muhafazakar düşüngenün kalelerinde de eleştiri altında.

ABD'de bir şeyler oluyor, önce *Wall Street'i İşgal* hareketi, şimdi ders terk etmeler...